

**Fornleifaskráning vegna deiliskipulags að
Skagafelli,
*Eyvindarárdal, Múlapingi***

Rannveig Þórhallsdóttir
2021

Forsíðumynd: Horft til vesturs upp með Fagradalsá á fallegum haustdegi, þann 11. september 2021.

© Rannveig Þórhallsdóttir
Unnið fyrir Start, akstursíþróttafélag
September 2021

Efnisyfirlit

ABSTRACT	4
INNGANGUR.....	4
DEILISKIPULAGSSVÆÐIÐ	5
EYVINDARÁRDALUR.....	5
FORNLEIFASKRÁNINGIN.....	6
NIÐURSTAÐA	6
HEIMILDIR	7

Abstract

Archaeological registration was done for Start by Rannveig Þórhallsdóttir at Sagnabrunnur in September 2021, in an area close to Skagafell in Eyvindarárdalur, Múlaþing. No sanctioned archaeological remains nor protected archaeological remains were found in the area.

Inngangur

Samkvæmt 16. gr. laga um menningarminjar nr. 80/2012 skal skráning á fornleifum, húsum og mannvirkjum fara fram áður en gengið er frá aðal- eða deiliskipulagi. Tilgangur fornleifaskráningarinnar er að kanna skv. þeim lögum heimildir og skoða deiliskipulagssvæðið á vettvangi til að meta eins nákvæmlega og unnt er hvort fornleifar sjáist á yfirborði eða geti leynst undir sverði.

Rannveig Þórhallsdóttir fornleifafræðingur hjá Sagnabrunni ehf. vann að fornleifaskráningu fyrir Start, akstursíþróttafélag vegna vinnu við deiliskipulag á akstursíþróttasvæði í Eyvindarárdal. Árni Páll Einarsson, formaður Start, var fulltrúi verkkaupa.

Mynd 1 Afmörkun deiliskipulagssvæðis

Kort: Logg slf. / Loftmyndir ehf.

Deiliskipulagssvæðið

Deiliskipulagssvæðið (sjá mynd 1) er á landsvæði í Eyvindarárdal þar sem byggja á upp framtíðar æfingar- og keppnissvæði fyrir mótórhjól, fjallahjólabrautir og Enduro brautir. Deiliskipulagssvæðið liggur sunnan við Mjóafjarðarveg og Eyvindará og til suðurs að Skagafellshálsi. Fagradalsá sameinast Eyvindará á deiliskipulagssvæðinu.

Eyvindarárdalur

Eyvindarárdalur var áður fyrir hluti af Vallaneshreppi og í eigu Vallaness. Á einokunartímabilinu 1602-1787 var Breiðavík við Reyðarfjörð verslunarstaður Vallamanna og var þá farið um Eyvindarárdal og Eskifjarðarheiði af Austurvöllum. Í örnefnaskrá Vallaness má sjá að Vallaneskirkja átti selstöðuítak í Reyðarfjarðardölum austan Fagradalsár. Samkvæmt gömlum munnmælum var kirkjunni gefið þetta ítak með því skilyrði að presturinn útrýmdi tröllum sem höfðu þar bækistöð. Í örnefnaskrá getur um Tungusel, á bakka Tungudalsár utarlega í Tungudal. Það sel er utan deiliskipulagssvæðisins. Vallaness átti afrétt á Fagradal fyrir

ofan Afréttará og undir Skagafelli. Í *Fornleifaskrá Egilsstaða* eru nokkrar tóftir selja, sauða- og beitarhúsa skráðar í Eyvindarárdal, austan Eyvindarár.¹

Fornleifaskráningin

Fornleifaskráningin sem hér er unnin hlaut minjanúmerið 2709 hjá Minjastofnun Íslands. Í næsta nágrenni svæðisins hafa verið unnar eftirfarandi fornleifaskráningar:

- Orri Vésteinsson og Sædís Gunnarsdóttir, 1999. „Menningarminjar í Eiðarþinghá í Suður-Múlasýslu. Svæðisskráning“.
- Guðný Zoëga, Guðrún Kristinsdóttir. (1997). *Fornleifaskrá Egilsstaða*. Safnastofnun Austurlands.
- Kristborg Þórsdóttir, Lilja Laufey Davíðsdóttir og Sigrún Drífa Þorfinnsdóttir. (2021). „Fjarðarheiðargöng: Fornleifaúttekt.“ FS827-20291.

Rannveig Þórhallsdóttir fór á vettvang í góðu veðri 11. september 2021. Engar fornleifar fundust við vettvangsskoðun á deiliskipulagssvæðinu.

Niðurstaða

Engar friðlýstar né friðaðar minjar fundust á deiliskipulagssvæðinu.

¹ Ármann Halldórsson. (1975). *Sveitir og jarðir í Múlaþingi, II. bindi*, bls. 124 og 151-153; Orri Vésteinsson og Sædís Gunnarsdóttir, 1999. „Menningarminjar í Eiðarþinghá í Suður-Múlasýslu. Svæðisskráning“, bls. 40-44, Guðný Zoëga, Guðrún Kristinsdóttir. (1997). *Fornleifaskrá Egilsstaða*. Safnastofnun Austurlands (ekker blaðsíðutal); Sigfús Sigfússon. (1993), IV, bls. 258; Örnefnaskrá Vallaness, Suður-Múlasýslu.

Heimildir

Ágúst Ó. Georgsson. (1990). *Fornleifaskrá. Skrá um friðlýstar fornleifar*. Fornleifanefnd - Þjóðminjasafn Íslands. Reykjavík.

Ármann Halldórsson, (1975). *Sveitir og jarðir í Múlaþingi, II. bindi*, Búnaðarsamband Austurlands.

Guðný Zoëga, Guðrún Kristinsdóttir. (1997). *Fornleifaskrá Egilsstaða*. Safnastofnun Austurlands.

Kristborg Þórsdóttir, Lilja Laufey Davíðsdóttir og Sigrún Drífa Þorfinnsdóttir. (2021). „Fjarðarheiðargöng: Fornleifaúttekt.“ FS827-20291.

Kristján Eldjárn. (2016). *Kuml og haugfé úr heiðnum sið á Íslandi*, Þjóðminjasafn Íslands o.fl.

Lög um menningarminjar. Nr. 80, 29. júní 2012.

Minjavefsjá Minjastofnunar Íslands (www.map.is/minjastofnun/#)

Sigfús Sigfússon. (1993). *Íslenskar þjóðsögur og sagnir. IV*. Reykjavík: Þjóðsaga.

Orri Vésteinsson og Sædis Gunnarsdóttir. (1998). *Menningarminjar á Fljótsdalshéraði og í Borgarfirði eystra. Svæðisskráning*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík.

Örnefnaskrá Vallarness.